

C S U R G Ó É S V I D É K E

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt (4 kor.)
Negyedévre: 1 frt (2 kor.)
Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)

Szerkeszti:
Dr. Nagy Sándor ügyvéd.
Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér,
Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓHIVATAL:
Vágó Gyula könyvnyomdája,
hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Az ezredéves kiállításról.

Öt napot töltöttem Budapesten, melyből teljes három napot az ezredéves kiállítás megtekintésére fordítottam.

A benyomás, melyet ezen kiállítás reám gyakorolt, feledhetetlen leend.

Valóban kötelessége minden magyar embernek, a ki csak szerét teheti, ezen kiállítást megtekinteni.

Itt a mult és jelen beszél, egy ezredév története vonul el előttünk és a sirból felhozott honfoglaló ősök csontjai, a rozsdá letke fegyverek, a mai kor harcászati eszközei, a szobrok, pergament okmányok, majd a jelen korunk bámulatot keltő iparczikkei, közlekedési eszközeink, a gazdasági, tanügyi és jelen kulturánkat feltüntető kiállítási tárgyak mind azt mondják, azt hirdetik, hogy nemzetünknek még hosszú időnkön át élni kell.

A kiállítási tárgyak oly óriási anyagot tüntenek föl, hogy ezekről könyveket lehetne írni.

Midőn én „Csurgó és Vidéke“ részére a kiállításról írni akarok, nincs szándékomban a kiállítást összes részleteiben ismertetni, csakis a kiállításról általános képet adni a olyanokról beszélek, a melyek minden igazi magyar embert érdekelnek.

Azért elsöben is a történeti kiállításról szölok.

Hazafias és nagy dolog volt nemzetünk ezredéves történetére vonatkozó adatokat a jelen kor magyarja és a nagy világnak bemutatni.

A honfoglalástól kezdve időrendben vannak előállítva a nemzetünk történetére vonatkozó adatok.

A történelmi tárgyak, okmányok, ékszerek kiállítása közül legtevékenyebb szerepet tanúsítottak a magyar eredetű történelmi multtal bíró főúri családok mint a herceg Eszterházy, herceg Batthyányi, gróf Andrássy, — majd ezek után a gróf Károlyi és gróf Erdély családok, — a catholicus elem és a régi szabad királyi városok.

Érdekes adatokat szolgáltatnak a régi magyar faji jelleg megállapítására a honfoglalási idökből való csontvázak.

Ezek szerint a régi magyar koponyája lapos, homlokzata széles és nem magas termete, közép nagyságu volt.

Az ós magyar kardja egyenes volt s a kard görbülést csak az idötöl mutat, mikor a törökökkel harczok megkezdöttek s a görbülés nagyobb arányt csak a mohácsi esata után mutat.

Mikor az Árpádházi királyok idejében a magyar lovagok is a pánczél viseletet elfogadták, akkor is a ma-

gyar lovas és harczos aczél sisakja elütö formát mutat a nyugoti népek sisakjaitól.

A magyar aczél sisakja lapos és sima, a spanyolé tollas (aczélból), a németé tarajos volt.

Nagyon érdekesek a herceg Eszterházy család által kiállított régi okmányok is.

Érdekes az Eszterházy család névének idönkénti átalakulása.

A legrégebb okmányokban Estorásoknak, késöbb Eszterházoknak, utöbb Eszterházásoknak, végre Eszterházásoknak neveztetnek.

Arcképek, szobrok legtöbbje az Eszterházakat — férfiakat és nőket. Thurzókat, Andrássykat, Battyányiakat, Erdödieket, Rákócziakat, Zrínyieket, Széchenyieket stb. tüntetik fel.

A vegyes királyok korszakából úgy mükincsek, mint könyvek, okmányok, arcképek tekintetéből leggazdagabb Hunyady Mátyás kora.

A kiállított tárgyak hangosan hirdetik ezen király és korszaka nagyságát és a mit eddig könyvekből olvastunk Hunyady Mátyás nagyságáról, azt itt a megmaradott ereklyék elénk varázsolják és hirdetik a magyar nemzet egyik legdicsöbb korát.

Bámulatot keltének és mesés értéket képviselnek a catholicus egyház-

T á r c s a.

Orgonaág . . .

(Írta: **Gottier Lajos**)

A mint ott sétálnak ketten, a széles kerti úton, a nagylevelű ribiszkebokrok közt, a férfi olyan szenvedélyes, mohó vágygyal néz a szép asszony kipírult arcába, a hogy csak egy türelmetlen szerelmes tud nézni.

— Igazán, Leórey, hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem vártam nyilatkozatát. Már rég ösmerem érzelmeit és mindig örömmel gondoltam arra, hogy szeret. Nemcsak a hiúságomnak esett az jól, a szívemnek is. S most mégis jobb szeretném, ha nem nyilatkozott volna és maradna minden a régibe. Az az önzetlen, meleg, őszinte barátság, mely közöttünk évek óta fönáll, most meg van zavarva.

— Azért van megzavarva, mert feleségül akarom venni? S a férfi ideges mozdulattal nyúl szög fekete bajszához, míg olajbarna arcából csak úgy vilog két sötét-kék szeme. Akkor többre becsüli barátság-

omat, mint öhajtanám, folytatja kellellenül nevetve s lovagorkorbácsával lelt egy sárga pillangót, mely ingerkedve röpköd előttük.

— Ertsen meg, Leórey. Én nem akarok másodsor fejhez menni. Sem magához, sem máshoz, soha az életben. Szöl az asszony, s mig beszél ráemeli okos, barna szeméit a férfira.

— Ezt szoktákmondani azok, akik . . . (itt nehezen jött a szó ajkaira, de azután mégis csak kinyögte valahogyan, nagy keservesen) akik . . . kikoszorazzák a kérojüket.

— De az sem felelhet máskép, aki csakugyan nem akar férhez menni. Kérem, ne legyen igaztalan hozzám. Olyan megelégedett, nyugodt életem van szegény férjem halála óta, akivel — hisz maga tudja legjobban — sohase voltam boldog, hogy nem élvezhetem eléggé a jelet. Független, szabad vagyok. Más kötelességem nincs, csak a lányomat szeretni és fölnevelni s ez kitölti egész életemet. Lássá ha feleségül mennek magához megrövidíteném gyermekemet a szeretetben, akkor már csak félig volnék az övé, ha ugyan egészen le nem foglalna egy ilyen szenvedélyes, fiatal ferj, mint maga, akihez — csak valljuk be őszintén — har-

minczöt évemmel vén asszony is vagyok, a maga harminczhat esztendeje mellett.

S a „vén asszony“ olyan kívánatosan néz ki, tede piros ajkaival, világos nyári blúzában, mely hízélgócn simul oda rugonyos, kerekded idomaihoz, karsu derékban végzödve, a sárga bőr öv alatt, hogy a férfi le nem veheti róla o tekintetét.

— Tehát komolyan elutasít? kérdi rekedt hangon, s nem állhat tovább ellen a csábnak, mit a szép asszony delejes közelsége okoz és megfogja izmos markával a Bedeökyné karját ott, hol a blúz ujja végzödik.

— Nem utasítom el, söt kérem, maradjon ezután is olyan igaz, jó barátom, mint eddig volt szükségem van a barátságra s maga azt, mint lovagias férfi nem utasíthatja vissza.

— Éppen azért, mert férfi vagyok, akinek szilaj tüzés vér pezseg ereiben, nem fogadhatom el narátságát. Arra nem vagyok elég jó ember és nem elég öreg

— Igaza van, barátom, nem elég öreg hozzám, sem arra, hogy tizennégy éves lá-

nagyok kiállításai. Ezek legnagyobb részt vallásos jellegűek u. m. templomi felszerelések, kelyhek; keresztek, püspöki páztor-botok, szentségtartók, gyűrűk stb.

A művészet és gazdaság egyesül ezekben.

A legérdekesebb és legnagyobb számban az esztergomi primás állított ki.

A régi szabad királyi városok mint Lősse, Eperjes, Késmárk, Pozsony, Sopron, Kassa számos értékes tárgyakat és a hazai történetre fontos okmányokat állítottak ki.

De mégis a legfőbb kiállító felséges Urunk és Királyunk.

Az általa kiállított tárgyak az egész világon páratlanok.

De ezeken kivül nemzetünk történelmére vonatkozó okmányok, fegyverek, ékszeresek s egyéb tárgyak bámulatot keltenek.

Valóban ezredéves kiállításunkban ily módon csak oly király vehetett részt, a ki igazán szereti magyar népét.

ANDORKA GYULA.

Okmányok 1849-ből.

Közlő: BÁRÁNY GYULA.

Régi emberek jól tudják, hogy még az 1848-49-es években is legtöbb rendelet currens alakjában érkezett a községekhez. Mi volt az a currens? Egy hivatalos levél, melyet a hatóság községről községre küldött s a jegyzők kötelessége volt minden currenst kihirdetni s egy naplóban följegyezni. Egy ilyen naplónak széttepedezett maradványa akadva, sok érdekes dolgot találtam ezekben az 1849. év mozgalmas napjaira vonatkozólag az egészet megszámozva, rendezve sietek az érdeklődő olvasó-közönségnek bemutatni. Az iratok eredetileg Alsóközség currenskönyvéből valók — melyet elég kegyetlenség volt maculatura papiros gyanánt kilószám a hentesnek eladni — de ugyanezen rendeletek megküldettek akkor Csurgónak, Berzencének és a többi községeknek is. Azonban valószínűleg ezen községekben is hasonló sorsra jutottak. Ugy tudom, hogy Csurgón a regibb jegyzőkönyvek hiányoznak.

nyomnak mostoha apja lehessen. És szeliden lefejtí karjáról a férfi kezét,

Most egy kipirult gyermeklány ront be a kert rácsajtáján. Olyan komoly barna szemű rannak, mint edes anyjának s a bőre is olyan hamvas, barackvirágszínű. Külömben amolyan hosszú kezű, lábú, sovány bakfis, akinek most semmi sem illik. Ha a nagy lányt affectálja egyszerűen nevetséges, ha pedig gyermekes akar lenni, esetlen.

— Mamám! edes mamám! (rá sem ügyel a férfira, ki bosszusan huzgálja bajuszát) azt mondja a papék Annája, hogy cirukusz érkezett a városba. Menjünk be megnézni.

— Most rögtön parancsolod?

— Igazán milyen tetszik lenni! nyafog a lány. Jérom! piros málna. S a másik peczen már ott gázol a veteményes ágyban, hogy a kerítéshez jusson, a málna bokrok közé.

— Ida! Ida! soh'se jön meg az eszed!

Leőrey eközben azt gondolta, hogy neki most már nincs itt keresni valója. S hogy elbucszott Bedekynétől, hideg, udva-

Az itt közölt currensok érdekes világot vetnek a mozgalmas idők eseményeire, a vármegyei életre, autonomicus beosztásra s a megye nevezetesebb szereplőire.

Ime az 1849-ik év currensai:

1. Nugent generális hadi postát rendel.

Miutánna Exceletiaja gróf Nugent tábornoki parancsnok irtól a berzenczei állomásra mint hadi posta felügyelő, ki vagyok rendelve. És ez ügyben teljes hatalommal bírok, ennélfogva a legszigorubb felelősség terhe alatt megparancsolom az alalirt helységek birainak: hogy naponként reggeli 8 órára — a reájok vetett kocsikat ide Berzenczére a vendég fogadóba kiállítani el ne mulasszák: ugymint;

Szenta állit mindennap két fel kocsit, Sarkad állit egyet, Alcok állitkettőt, Csurgó állit kettőt, Alsó Felső Gyekényes állit minden nap kettőt.

Ezen kocsi kiállítás, holnap azaz: f. é. február 1-ső napján veszi kezdetét — és mindaddig míg más parancs nem érkezik pontos ponttal pontosítatva megtartandó Kelt berzenczei hadi szállasomban január 31-en 1849. Szavics hadnagy — országos hivatalnok. — E körlevel jött Alsókra január 31-en d. u. 3 órakor — és szinte küldetett Csurgóra.

Az ide zárt nyomtatványokat azon hivatalos megkereséssel kívánom a lelészurak által legelső ünnep naponszokott buzgósággal kihirdettni az isticri szolgábat után a szószékből, hogy a népnek tisztán megmagyarázván — annak értelmét tisztán felfogják: azért a helység bírója ezen futó levelemet az illető t. t. lelkesz urakhoz bevigyék előlvásás végett. — Még is a rendelet szerint a fegyvereket a f. é. február 4-től kezdve 8-ig minden helység bírója hozzam Vidra állítani el ne mulassa. Kelt H. Bereny január 30-án 1849. Bőrök ky Peter szolgabíró. E körlevel jött Alsókba február 1-en 1849. d. u. 3 órakor — és visza küldte Berzenczére az illető példányokkal.

2. A forstpontról.

Mint hogy a mult szombaton és vasárnapon Berzenczén keresztül vonult katonaság a siettség miatt a forstpontról semmi nyugtatót nem hagyott. én pedig nagy elfoglaltsomban a körülfekvő községekben ide jött kocsikat felírni nem győztem; azért, hogy a nyugtatót megkerhessem, az illető uton tehát szükséges nekem tudnom, hogy minden helységből hány kocsi volt ide, ezt tehát összes számba írja meg minden községi jegyző nekem és holnap reggelre küldje nekem meg; hogy a nyugtatókért az illető helyen a lépést megtehessem. Kelt Berzenczén február 3-án 1849. — Dienstenberger

rias akar lenni, de az sehogysem sikerült, mert csak dühös volt és szerelmesebb mint valaha.

Ida kikísérte a kapun és gyermekes elragadtatással nézett utána, amint karesu pejlövát délezezen megülve, vágatott végig a falu egyetlen utcáján, hazafelé a tanyára, mely fél óra járásnyira van ide.

Csak hogy otthon sehogysem találta magát, azért estére bement a városba, egy kis bufelejtőre. Az „Arany Csillag“-ban a korbély kompánia tárt karokkal fogadta. Éppen kapora jött, mert ezadarul unatkoztak. A kis mernök olyanokat ásitott, hogy majd kibukott a száján és elkeseredésében mennyre-földre esküdözött hogy elhelyezteti magát ebből a nyomorult fészekből. A pénz-tárnok, aki nagy sportsman, a biciklizés üdvös mivoltát fejtegette az ember szellemi és testi fejlődésére a bóbiskáló tanárnak. Ott volt még két fiatal doktor is, az egyik kis theát ivott rum és citrom nélkül, a másik ellenben fekete kávézott. Egy melabús, barna vigécz kifogástalan Brachfeld-fele nyakkendővel a nyakán és „Politisches Volksblatt“-tal a kezében, tilt két deczi műkar-czos mellett, az egyik sarokban. A borfin fellábon állva dölt a falnak s tátott szájjal,

nótárius. E tudósítói levél ért Alsókba február 3-án 1849 délbe és Alsok sietve küldte Csurgóra.

3. Hogyan kell nyugtatí írni.

Kivül irt helységek birái holnap szerdán febr. 7-én reggeli 9 órára nálam Porrogon megjelenni kötelességeknak tartásuk, itt azon öifa vágásáért járó összeg — melyet surdi erdőn hadi sereg számára vágtak nekik ki fog fizettetni. — Minden bíró megírott nyugtatót magával hozzon: melynek foglalata ez legyen:

Nyugtató.

N. N. frt. s N. krról pengőben, melyeket surdi erdőn vágott N. N. öi fa fejében Hochreiter Ambrus másod alispán irtól felvettünk megismerjük. Porrogon febr. 7-én 1849. N. N. helység előljárói, N. N. öreg bíró, N. N. esküdt.

Kelt Porrogon február 6-án 1849. Hochreiter Ambrus m. alispán. E körlevel jött Alsókba február 6-án este 9 órakor — és Alsok az éjjeli 9 órakor sietve küldette Berzenczére.

(Folyt. köv.)

H i r e k.

— **Andorka Gyula** kir. járásbíró s a somogyi és slavon evangelicus egyház világi felügyelője a napokban Slavóniába utazott, hogy az ottani evangelicusok egyházait az egyházi felügyelővel megvizsgálja. A hivatalos vizsgálat 5—6 napot fog igénybe venni.

— **Börtönvizsgálat.** Psik Lajos kir. ügyész, f. hó. 22-en városunkba érkezett s úkegy István báró, mint a közigazgatási bizottság által kiküldött s Dr. Éhm Kálmán járási orvossal, a bírósági és szolgabírósi büntönhelyéseket megvizsgálta. Az eljárásról felvett jegyző könyvek szerint, minden a legnagyobb rendben találatott.

— **Megjelent.** Dr. Szaploneai Manó fizikus által szerkesztett „Somogyi balatonpart közzegei mint nyaraló és fürdőhelyek“ című könyv a napokban jelent meg. Szerző igen érdekesen ismerteti vármegyének balatonmelléki közzegeit, különösen a csak nem régen alakult „Fonyódi“ telepet. A munka, mely behatobb tanulmány folytán készült, megérdemli a figyelmet s hisszük, hogy a fürdőzők és nyaralók körében mi hamarabb közkezen fog forogni. A 85 oldalra terjedő könyvecskeben, több fotografia is van, melyek a balatonpart egyes közzegeit, épüeteit és szebb vidéket ábrázolják. Dr. Szaploneczay könyvét annál inkább ajánljuk a közönség

behunyt szemmel, félig alva, félig ébren, azt álmodta, hogy fizetőpincézér. A kávéforras tündére meg bágyadtan mosolygott trónusán. a nagy tükör alatt, a snapszos üvegek közt.

Ne volt öröm, hogy Leőrey belépett hozzájuk. Csaptak is eg olyan reggelig tartó, első osztályu murit, pezsgővel, cigánynyal, nótával, tánczazal, kassziros frajlával, sok fekete kávéval, néhány rendbeli összeveszés-sel és több rendbeli kibékülés-sel garnirozva — természetesen közbe meg is szaporodott a kompánia — hogy a jó kisvárosiak másnap egyeből sem beszéltek.

De hát az mind nem segített a Leőrey Andor baján, sőt egy erős kateujammerrel toldta meg. Vagy két hétig duzzogott a szép asszonyra, de tovább már nem bírta kiállani s akkor ismét beállított hozzá, hogy folytassa ott, a hol utoljára elhagyta a nótát.

Bedeőkyné nyugodt, szívelyes barátság-gal fogadta, anélkül, hogy szemrehányást tett volna neki két heti elmaradásáért, ami csak fokozta a férfi szenvedélyét s elgondolta magában, hogy ez az asszony képes volna őt akár egy évi távollét után is éppen így fogadni, amint ma teszi.

(Folyt. köv.)

figyelmébe, mert a könyvből befolyandó összeget szerző egy a Balaton partján emelkedő sanatorium alapjára kívánja fordítani.

— **A tüzőltő szaktanfolyam** f. hó 26-án ma délután 2—5 óráig a közigazgatási hatóság részvételével nyilvános vizsgáló nyel befejezést, mely után a tanfolyamban részt vett tagok díszes bizonyítványt kapnak. A vizsgán minden ügy barát megjelenhet. A mult számban közölt tüzőltői éjjeli őrség nem aug. 1-én: veendi kezdetét, hanem június 1-én kezdődött.

— **Mozgalom a barcsi főszolgabíró-ság szervezése körül.** Az ujonnan alakított barcsi közigazgatási járásban már megindult a választási mozgalom. A napokban a baicsiak értekezletet tartottak s az értekezlet megejtette a jelöléseket. E szerint a főszolgabírói állásra egyhangulag Fenyőssy Ödön szigetvári főszolgabírót, a szolgabírói állásra pedig Brodszky Lajos megyei aljegyzőt jelölték. Az értekezlet ezen határozatát a többi járással is közölni fogja.

— **A berzencei önkéntes tüzőltőség** új szertárt és őrtornyot fóg építeni. Az őrtornyot a tepommal átellenes nagy dombra tervezik, a szertárt pedig a község házzal átellenes téren épülné s a összes költségek 600 ftra vannak előirányozva. A berzencei jól szervezett egyesületnek negy feckendője és hat drb. víztartó lajtja van. ezen kívül a község belterületén, minden 100 méter távolságra egy-egy víztartó kád lesz elhelyezve.

— **Elgázolta a gyorsvonat.** A süket-ség áldozata lett jul. 17-én Lőczy József öreg napszámos ember. Lőczy a mondott napon este 8 órakor a csurgói állomáshoz két kilométerre eső bevágás előtt, a pályatesten át akart menni. Midőn a szerencsétlen ember a sínekre lépett, alig tíz lépésre robotolt Fiume felé a gyorsvonat, melyet nagymérvű süket-sége miatt nem vett észre. A különben is lefelé haladó vonatot lehetetlen volt megállítani, s Lőczy a mozdony alá került. Természetes, hogy a gép darabokra szaggatta a vigyázatlan süketet, a kit másnap 1 onczolással nélkül temettek el. Gondatlanság senkit sem terhel.

— **Az aug. 14—18-án** Bpsten tartandó országos tüzőltő congressus és egyéb ünnepekre mint résztvevő eddigelé 46-an jelentkeztek és pedig 16 egyenruhás működő tag és 30 pártoló tag azok családtagjaival együtt. A ked. ezmenyek rendkívüliek. Aug. 16-án délelőtt 9 órától fél 10-ig a millenniumi ünnepek csarnokában Reményi csurgói főparancsnok is felolvasást tart a „kisvárosi tüzőltőség készenlétééről”.

— **A sertésveszég** egyre tart. bár gazda közönségünk megnyugtatóján közölhetjük, hogy csak szorványosan fordulnak elő elhullások, mindamellett a legszigorúbb rendszabályok vétettek alkalmazásába s a hol csak egy esetben is fordult elő elhullás, azon község szigorú zár alá lesz véve. A hét elején Alsók és N.-Marton községekben hullott el 1—1 sertés. Legnagyobb bajunk az, hogy Horvátország területe is zár alatt van, minek folytán a sertésbehozatal jónét is el van tiltva. Hentesünk és maga a fogyasztó közönség legjobban sinli a tilalmat, mert közigazgatási hatóságunk Horvátországból, az ott leölt, s állatorvos által felbontva megvizsgált sertés hus behozatalát sem engedi meg. Ezen tulságig vitt rendszabály folytán ugyszólva teljesen lehetetlen sertés hushoz jutni s a mint halljuk, hentesünk a szigorú rendszabály alkalmazása ellen most a megye alispánjához fordulnak, hogy legalább a leölt, egészséges sertés húsának beszállítása engedtessek meg. Meltányos és indokolt is, hogy a kérelem teljesítessék.

— **Az alsók-sarkadi önkéntes tüzőltő** egylet ma az alsók „Nyres” ben saját pénztára javára zártkörű nyári mulatságot rendez. Belépti-díj: Személyjegy 50 kr. Családjegy 1 frt 20 kr. Kezdeté d. u. 3 órakor.

— **Óriási vihar** dühöngött július hó 17-én. A vihar Slavónia felől jött s Berzence-től Senta felé húzódt. A korom fekete felhők irtózatos sebességgel vonultak. Szentán, Balhason valóságos orkán volt, a minőre a legidősebb emberek sem emlékeznek. Az irtózatos szelvény több épületet megron-

gált, fákat csavart ki s a mezőkön összerakott kalangyákat szerte szórta és messze sodorta. Több helyek a villám is leütött. A nagy orkán óta d. u. 3 óra tájban Slavónia felül állandóan erősen felhőzik s csaknem minden nap hatalmas zápor szdul alá. Estétként a hőmérő 10 fokra száll s éjjelenként sűrű köd borítja a légkört.

— **Csoda borju.** A héten nagy rémületet okozott Porrog-Szt.-Király községben egy csoda állatvilágra jövevénye. A csoda borjut, melynek mellkasa egészen kivolt fordítva s lábai a borju fején voltak elhelyezve, Somogyi Mátyás állatorvos mint raritás szörnyeteget, az állatorvosi intézetnek küldötte fel. A borjunak roppant sok nezője akadt a faluban s a véu asszonyok, nem gyöztek eleget siránkozi a borju tulajdonosának szerencsétlenségén, mert biztosra veszik, hogy a csoda borju világra jövevénye mintegy előjele akar lenni a jövőben bekövetkezendő nagyobb csapásoknak.

— **Új magyar találmányok,** amelyekre szabadalomért folyamodtak. Eljárás fejkorpa ellenes szer. készítésére, Neumann Ede fodrász Győr. Biztosító ajtóretesz, dr. Szilasi és Bernauer vegyeszek Budapesten. Vízmérő óra, mely vízmotorként is használható, Somogyi Adolf óras Aszódon. Ernyobot, Pollák Antal kereskedő Szentesen. Javított eke, Dobrányi Kornel Csömörön. Eljárás a buza és egyéb gaboneműek sikerjének tisztítására táplálkozási és ipari célokra, Plau Károly keményítő-gyáros Budapesten. Abroszt biztosító szerkezet, Geröffy Adolf magánzó Budapesten. Z-ebbe való hűtőszelence, Palfi Dániel kereskedő Szegeden. Arambvezetés földalatti áramvezetékű villamos vasutak számára, Mégröz Ágost mérnök Budapesten. Jégszekerény, Klein József bádógos Budapesten. Takareküzhelybetet víz felmelegítésekre, Wiedmann Alfred Brassó. Új eljárás műtrágya előállítására, Sacti Henrik Budapesten. B-juszkötő, Korényi Endre Zilahon. Eljárás czimereknek stb. elrendezésére többszínű szövetek mindkét oldalán, Siegmund József szövlőkészítő Budapesten. Servkötő, Polgár Sándor kötszerész Budapesten. Keverő készülék, Ries és Berkovits Budapesten. Újítás virágfüzerekben, Gutmann Antal disznutöllgyáros Budapesten. A vonat által kormányzott villamos berendezése, Siemens és Halaka cég Budapesten. Eljárás atlyukasztott és ellenálló képességgel bíró falfestőlemezek készítéséhez, Hintz Lajos festő Budapesten. Servkötő rugós nyomolemezzel, Molnár Vilmos kötszerész Budapesten. Eljárás szemina készítésére, Weisz Adolf kereskedő Budapesten. Csavarokkal ell. tett egyetemes mappa, Springer Fülöp ügynök Budapest. Hajtómű velozpedekhez, Dudek Rezső, Stift Janos, Dudek Bela és Csanak Mihaly Aranyos-Márothon. Új gázmotor. Egy új rendszerű, gyors forgású gázmotort rállt fel Dawson angol technikus. Ez új gázmotor dugattyuja üres s ez szabályozza egyuttal a gázbeömlést is oly módon, hogy minden egyes szabályozó szerkezet, mint emelők, szelepek, rugók, korongok stb. elesnek. A dugattyu eredményezte forgatást csigatattal vizsik át a gép tengelyére. — Az aluminium olcsóbb előállítás. Jelenleg az aluminiumot elektromos uton állítják elő s csak nagyon csekély kilátás van arra, hogy azt vegyi uton olcsóbban lehetne előállítani. Mindazáltal erre mégis meg van a lehetőség és hivatott szakértőknek e kérdésről az a véleményük, hogy vegyi uton annyiban lehetne olcsóbban aluminiumot előállítani, amennyiben az egyenesen kemencze processus utjára, vagy pedig az előzetes és költséges tisztítás nélkül tisztán elektromos uton előállítva kerülhetne a piacra. Az aluminium ötvözésére nézve jelentékeny haladást jellemezhetünk.

— **Mare fele gázizzófeny.** Parisban most egy Mare által feltalált és nagyon sok czélra felhasználható újszerű gázizzófeny hoztak forgalomba. A Mare fele izzófeny legnagyobb előnye abban áll, hogy az bármily gázgőre alkalmazható s felszerelését mindenki könnyen és rögtön elvégezheti. Az izzótest, mely alul kibövítt, vízszintesen fekszik a láng felett s használata a levegőt meg nem rontja, e mellett erős fenyt szolgáltat, a

nélkül, hogy a szemre ártalmas hatással lenne. Ez izzófeny minden cyinder, vagy üvegúra nélkül használható, a mi előnyeit még csak fokozza.

— **A szőlőmoly irtására** a földművelésügyi miniszter utmutatás adott ki, mely a védekezésnek következő módját ajánlja: A hol szőlőmoly csak szorványosan mutatkozik, pl. minden 5—10 tőkén itt-ott egy hernyó, akkor ott elég, ha azt egyszerűen fészédjük; nagyobb infekció esetén azonban ez fárasztó munka lévén, czélszerűbb lesz a permetezéshez hozzáfogni. Az elhez szükséges folyadék 4 kg. puha fekete szappanból 1 1/2 kg. valódi pyrethrum (Zacherl) porból és 10 liter vízből készült olyan formán, hogy a vízben elebb a szappant feloldjuk s aztán hozzá keverjük a pyrethrum-por. Az így nyert folyadékot aztán még 90 liter tiszta vízzel kell fölhígítani. Csak a fertőzött fűrtöt kell permetezni, a tőke többi részét nem kell bántani. Moly rajzás idején használhatók a molyfogó lámpák, (enyves papírral bevonva) vágy erős időben és holdvilágos estén a molylegyező. Ez egy fogóhoz erősített vékony, de széles felületű fa-, vagy vastag papírlémezből készül. E molylegyező egyik fele be van kenve ragadós anyaggal (glicerin vagy lenmag és megolvastott kolofonium egyforma arányu keveréke.) Az eljárás az, hogy a munkás egyik kezével megveregeti a tőkét, másikba tartva a legyezővel utána suhint a felzavart molyt, a mely a ragadós felülethez oda tapad. Ez a molyfogás tehát végrehajtható nappal is. Tavasszal, szőlőnyitás idején, alkalmazható edene a kéreghántás. Ez abból áll, hogy a tőke felesleges kérgét és az elszáradt csapokat leütjük s a tőkén megmaradt repedésekbe húzódott bábokat hegyes árral megöljük.

— **Szölőtermés a Balaton partján.** A balatonparti szőlők, mint levelezőnk írja, nagy részben jól teletek, egészségesek s a három-négy évesek sok fűrtöt hoztak és jól virágoztak. A Fonyód és Keresztur közt levő nagy szőlőtelep is legnagyobb részben kifogástalan, csak itt-ott tett károkat a talajviz. Ez évben tehát már a Balaton deli partján több helyen lesz bő szüret; így az említett telep egyes részein, Lellén Szalay Imréné, továbbá a kegyesrendiek nagyon szép telepén O-Szödön a zamardi határban.

— **Az 1895. évi VIII t.-cz. alapján** végrehajtott összeírás adataiból készült „A magyar korona országainak mezőgazdasági statisztikája” című munkára hirdet előfizetést Dr. Jekelfalussy Jozsef a statisztikai hivatal igazgatója. A mű, a mint czime is mutatja, nem szorítokzik a szorosabb értelemben vett Magyarországra, hanem fölöleli Horvát-Szlavonországok adatait is es így az egész Magyarbirodalom mezőgazdasági viszonyainak fogja teljes és hű képet nyújtani. — Az egész sorozat öt nagy kötetből fog állni, körülbelül 840 folio iv terjedelemben. — Az első kötet az adatgyűjtés módszerének, az összeírás lefolyásának, tanulságainak ismertetésén kívül községenkiint tartalmazni fogja azokat a legfontosabb adatokat, melyekre ugy a közigazgatás, mint a magánhasználat szempontjaiból legnagyobb szükség van, u. m. a területet művelési ágak szerint; a hasznos házi állatok számát, a fontosabb állatnemeket ivar és kor szerint is; az igás fogatokat a vonóerő megkülömböztetésével stb. — A második kötetet egy kimerítő Gazdaczimtár képezi, melyben mindazok, kiknek gazdasága meghaladja a 100 katasztrális holdat, egyénekiint felsoroltnak, kimutatattván gazdaságuk székhelye, valamint területe művelési ágak szerint, a gazdaságban alkalmazott cselédek és fontosabb gépek és eszközök száma, továbbá az állatlétszám. — A harmadik kötet részint tudományos feldolgozva s összehasonlító adatokkal megvilágítva, részint tabláztatos alakban az 1895 évi aratás és szüret eredményeiről számol be. — A negyedik kötet az összeírás alkalmával az egyes gazdaságokról tudakolt részletes adatokat, a birtoklás jogczime és a gazdaságok nagysága szerinti kettős combinációban fogja nyújtani, ugy tudományosan feldolgozva, mint tablás kimutatásokban. — Végre az

ötödik kötet a községek, járások és vármegyék általános gazdasági viszonyait megvilágító adatokat s a levont tanulságokat foja tartalmazni. — A földmivvelésügyi m. kir. miniszter úr Ó Nagyméltósága mind az öt kötetnek előfizetési árát, a terjedelemez képest lehetőleg mérsékeltén, 20 frtban állapította meg; méltányolva azonban azt a buzgó támogatást, melyet a vármegyei és városi törvényhatóságok, a járási tisztviselők, a községek, valamint a szakkörök és egyletek tagjai a mezőgazdasági összeírás alkalmával kifejtettek, részükre külön kedvezményes előfizetési árát állapított meg, melynél fogva mind az öt kötetet 10 forinton szerezhetik meg. Kedvezményesen áron fizethetnek elő: a földmivvelésügyi miniszterium alá tartozó összes hivatalok, intézetek és azok tagjai; az összes vármegyei és városi törvényhatóságok, járások és községek, nemkülönben az összes vármegyei és járási mezőgazdasági bizottsági tagok; a gazdasági tanintézetek és földmivvelés-iskolák és azok tanárai, kara, a gazdasági egyletek és körök és azok tagjai, továbbá a mezőgazdasági statisztikai számláló ügynökök és a községi (körjegyzőségi) összeíró bizottságok tagjai közül mindazok, kik az összeírás alkalmával a járási főszolgabíró igazolása szerint magukat különösen kitüntették. — A megrendelések legkésőbb f. évi augusztus hó végeig az országos magy. kir. statisztikai hivatalhoz (Budapest V. ker. Akadémiai-utca 12. szám) küldendők be. A ki a megrendeléssel együtt az előfizetési pénzt is beküldi, annak a műkötetét portmentesen fognak megküldetni.

Herczeg Ferencz leggemialisabb írónk egyike szerkesztésében megjelenő „Új idők” szépirodalmi képes heti lap előfizetési ára 1 évre 8 frt. fel évre 4 frt. negyed évre 2 frt. Megrendelhető Singer és Volfnér kiadónál Bpest Andrassy ut 10.

Budapesti Hírlap 1896-ik (XVI. évfolyam) Az újságszínálás egyik főfeladata a közönség helyes, gyors s pontos értesítése. Még száz éve sincs annak, hogy a magyar sajtó csak a Bécsből kapott legmagasabb engedéllyel vehetett tudomást a külföld eseményeiről, így is csak hetek múlva. Ma huszonnégy óra sem mulhatel, hogy a közönséget ne értesítsük nem csak hazánk, hanem az egész világ nevezetesebb eseményeiről Távirat, telefon, éber levelező a világ mind a négy tájkáról s az ország minden népesebb pontjáról hírt adnak mindarról, ami igényt tarthat a művelt ember érdeklődésére. Tudósi ásaink e rengetegből kiválogatni és megrostálni, ügyesen és tetszősen feldolgozni azt, ami a közönségre nézve szükséges, hasznos és érdekes: ebben a Budapesti Hírlap fenállása óta eddig utolnem ért példaadással járt elöl, mert szerkesztőségünk az a meggyőződés vezeti munkájában, hogy a közönség semmit sem várhat el annyira újságtól, mint azt, hogy pontosan, megbízhatóan és lelkiismeretesen legyen tájékoztatva. Ez a közönség igazi anyagi és közművelődési érdeke, ez a mai zurnalistika fejlődési iránya. Ott pedig, nevezetesen azokban a rovatokban, a hol magánaka Budapesti Hírlapnak a véleménye, ítélete, iránya, karaktere, egyszóval egyénisége nyilatkozik meg, tizenégy évitűzpróba után már mindenki tudja, hogy mit várhat a Budapesti Hírlaptól. Az előzetési feltételek a következők: egy hónapra 1.20, negyedévre 3.50, fél évre 7—, egész évre 14—. Vidékről legzélszerűbb a postautalványon való előfizetés. Cím: Budapesti Hírlap kiadóhivatala, Budapestben, VIII kerület, Rökk Szilárd-utca 4. sz. Jzsef-kört 5. sz.

C s a r n o k.

Egy kis excessus.
— Rajz. —
K. Kovács Laura.
(Folytatás.)

Kettő földig érő inget visel, fején csörgő sipkával. Kettő pedig csak terdig érő inget, halósipkával.

A jelenet megkezdődik; a karzati közönség kacagásba kezd. . . Aranka felémelkedik a bársony szekről s előre nyújtott nyakkal, tágra nyílt szemekkel bámul a két rövidingés bohócz egyikére, ajkai elfehérednek, szemeit mintha hályog lepne, elhomályosodnak és megremegájtultan roskadót bámuló ferje karjaiba.

— Pataki zavarban van. Homlokán égő pirral int a széknyitogatónak. . . Hozzanak orvost. Addig ott tartja szépen az ájtult aszszonyt karjában. Talán nem is sokan vették észre; hiszen most mindenki a bolondozókat

nézi, akik bukfencheznek, hajlokodnak és rikkognak, mint az igazi örültek. Az orvos megjön, nem is kellett érte messze fáradni. Hordszéket rendel. Haza kell vinni a beteget, levetkőztetni, lefektetni, majd azonnal megy oda ő is.

Hordszéken viszik haza Arankát. A négy bohócz közül az egyik oda tekint a kis zártszék különös jelenetére s el akad torkán a rikkantás: végig veti magát a földreterített szőnyegen s bajzós társai nem kis amulatára, nem akar tovább játszani. Ezek azonban változtatnak egyet a programon, felnyalabolják mokranczos társukat s kiviszik a karzati közönség hangos hurrahja közepett.

Arankának jót tesz a puha meleg ágy s a rendelt csillapító ital. Jenő ott virraszt ágya mellett s mikor észreveszi, hogy eszmél a kis feleség, elmondja, hogy szánjában bűnét, ezentul nem fognak mindig a szobában ülni. Vett egy gyönyörű kis pony fogatot, Aranka azon fog mindennap az erdőre kocszni, kap szép divatos ruhákat is, csak gyógyuljon fel és viruljon fel ismét.

A szenvedő asszonyka oda vonja férje kezét forró homlokához, azután pedig ajkához, egy nagy könnyesepp hull Jenő kezére, a mit ő a köszönet s öröm kifejezésének véltén teljes szívből örül. . . — Lám hát így kellett — ez kellett az elkényeztetett kis bogarkának.

Másnap együtt nézték meg az új fogatot, de Aranka még most nem akart rá felülni.

— Majd máskor, majd egy hét múlva. Igen majd ha felszedi sátorfáját a circus kompánia s elsöpri a szél meg nyomát is annak a helynek, hol . . . megborzad és erősen kapaszkodik a férje karjába. — Edes kicsikém.

— Jenő drága ferjem! Minek vetted azt a fogatot, add vissza, nem kell ez nekem, nincs jobb, biztosab asylum számomra e föld kerektségén, mint a közvetlen közelben.

Pataki értelmetlenül bámult Arankára.

— Add vissza ha mondom, nem kell ez nekünk.

Jere, olvassuk a kedvencz napilapodat.
— Soha ilyet! — Jó, hát gyereünk!
(Vége.)

632. szám v. 1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csurgói kir. bíróság által 3924 [1896. sz. végzéssel Gebr. Liehtenster és Spitzer Gerzon együttes végrehajtató javára Veisz Mór porrog-szentkirályi lakos ellen 147 és 765 frt 70 kr. tőkekövetelés és járulékaikerejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 419 frt 76 krra becsült liszt, rosta és bolti cikkekbe álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Porrog-Szt.-Királyon alperes lakásán leendő eszközésére

1896-ik évi július hó 28-ik napján délután 2 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 10. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára készpénzben, illetve az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kiűzethető.

Együttal az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-ának rendelkezésével képest felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételarából a végrehajtató követelést megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig alulírt bir. végrehajtónak egy példányban irásban adják be, vagy addig szóval bejelentsek.

Kelt Csurgón 1896. évi július hó 21-ik napján.

CZIFFRAY KÁLMÁN,
kir. bir. végrehajtó.

HAZAI BUTORELADÁS!

Olcso árak! Solid áru! Pontos kiszolgálás!

Van szerencsém a nagyrabesült közönségnek b. tudomására hozni azon körülményt, hogy a

Budapesti és új-pesti első butorgyáraktól a képviselőség megkaptam s ezáltal azon előnyös helyzetben vagyok, hogy a legkittünb kész butorokból a legnagyobb készletet tartom és azokat részletfizetésre és gyári áron adom.

Kárpitos műhelyemben elvállalok és készítek úgy mint salon garnitúrákat, ebédő divánokat, ottománokat, rugó- és löszőr matracokat, ugyszintén ezek javítását is jutányos áron.

TONET-FÉLE HAJLITOTT SZÉKEK BIZOMÁNYI RAKTÁRA.

Képeket, tükröket részletfizetésekre is gyári áron számítom.

Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal teljesítetnek.

Csomagoláshoz szükséges gyerekek oleso árban.

Butorok és egyéb mindenfélé butortárgyak gondos elcsomagolása előnyös felvételek mellett.

A szives n. é. közönség támogatását és partifogását kérem vállalatom részére

Tisztelettel

L A S Z K A J Ö Z S E F

kárpitos és butorkészítő.

Csurgó.